

บทที่ ๑ บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลสมอแข ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา(พ.ศ.๒๕๕๔ – ๒๕๖๐) ตามแนวทางระบบการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสมอแข เพื่อเป็นการเตรียมการสำหรับการพัฒนาในอนาคตโดยได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) แผนพัฒนาจังหวัด ๕ ปี แผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี นโยบายการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในด้านเนื้อหาสาระ กระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลาดำเนินการ

เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา ตลอดจนได้รับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลสมอแข จึงได้จัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ .ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๕๘) ขององค์การบริหารส่วนตำบลสมอแขขึ้น

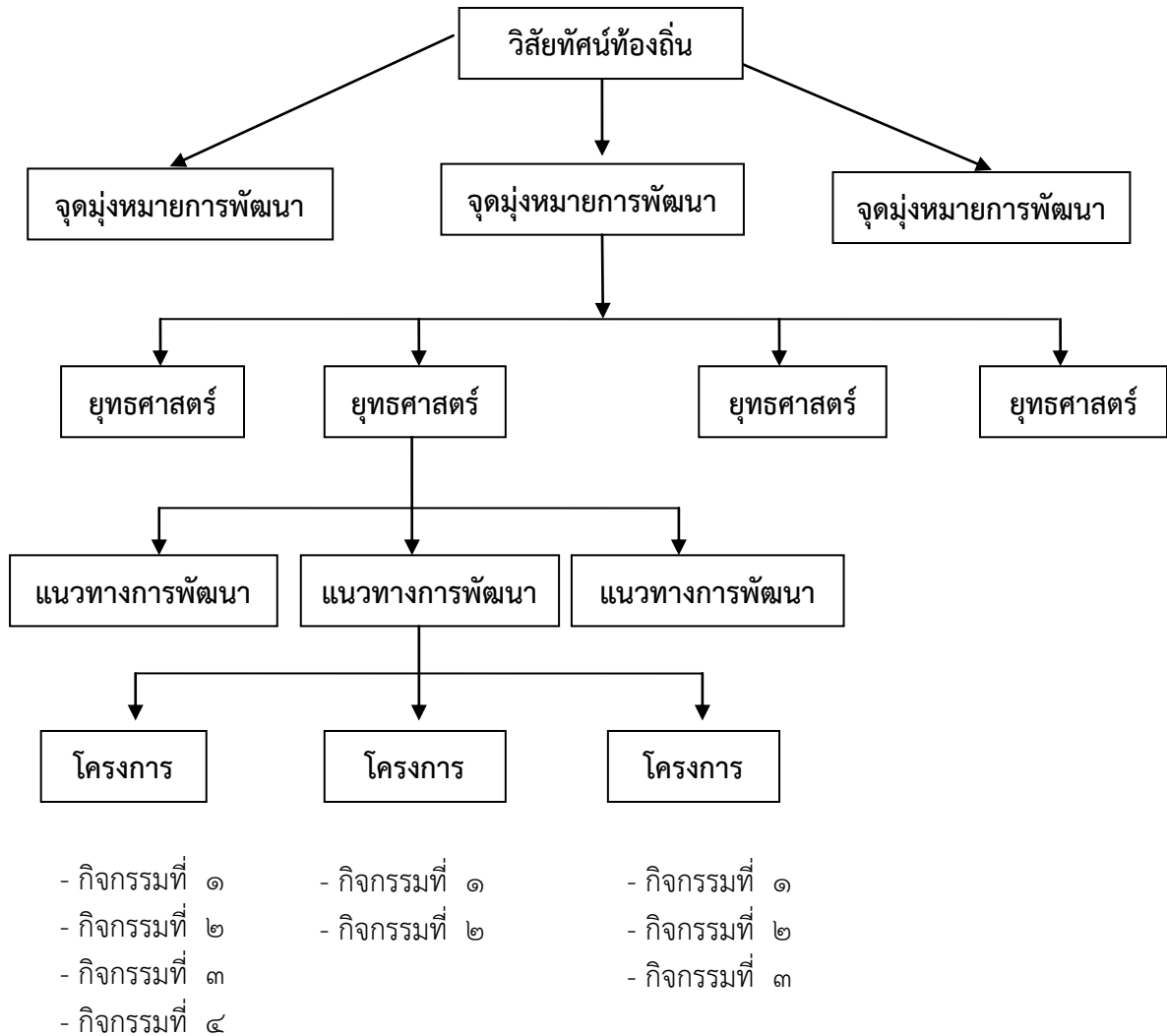
แผนพัฒนาสามปี หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปีซึ่งมีความต่อเนื่อง และเป็นแผนก้าวนำครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

๑. ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปีเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติโดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่ง ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทางและภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่ง จะมีโครงการ / กิจกรรม ได้มากกว่าหนึ่งโครงการ / กิจกรรม ที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด

นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยนำโครงการ / กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

แผนภาพความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับแผนพัฒนาสามปี

โครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี โดยเฉพาะในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปีนั้น มีสภาพความพร้อมอย่างน้อย ๒ ประการ คือ

๑. มีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการโดยควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ของโครงการ / กิจกรรม รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากโครงการ / กิจกรรม

๒. กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบ และรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

แผนพัฒนาสามปี มีลักษณะกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
๒. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนา และวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่จะดำเนินการ
๓. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการในห้วงระยะเวลาสามปี
๔. เป็นเอกสารที่จะแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๒. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยง และสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
๒. เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีที่มีความสอดคล้อง และสามารถสนองตอบต่อยุทธศาสตร์พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. เป็นการจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสารงบประมาณประจำปี และนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ

๓. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการ

นำเสนอความสำคัญและทำความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ผู้บริหารทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไป และดำเนินการเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ผ่านปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติ แล้วแจ้งโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา สรุปรยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการพัฒนาฯ ประชาคม และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือกยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และพิจารณากำหนดโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาสำหรับการพิจารณากำหนดโครงการหรือกิจกรรมพัฒนานั้น จะต้องมีการพิจารณาดังนี้

๑) พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนา หากมีความเชื่อมโยงและสนับสนุนกันได้จะต้องกำหนดห้วงเวลาการดำเนินการที่สอดคล้องกัน

๒) พิจารณานำโครงการหรือกิจกรรมจากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์พัฒนามาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๓) จัดลำดับความสำคัญของโครงการหรือกิจกรรม เพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสม

๔) การพิจารณากำหนดกิจกรรมต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (ก) งบประมาณรายรับ - รายจ่าย ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (ข) ทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (ค) ภาวการณ์พัฒนาที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนาได้

เมื่อพิจารณาด้านต่าง ๆ แล้วต้องแยกประเภทของโครงการออกเป็นอย่างน้อย ๓ ประเภท คือ

- ๑) โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเอง
- ๒) โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ
- ๓) โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเก็บข้อมูล ทั้งข้อมูลภายในองค์กร และข้อมูลภายนอก เพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT

๒) การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ๔ กิจกรรมหลัก คือ

- การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา
- การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา
- การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา
- การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

เมื่อได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้วให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา จัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี โดยคัดเลือกวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกัน จากนั้นที่ประชุมร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาโดยต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

๑) พิจารณากิจกรรมที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่กำหนด

๒) พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการหรือกิจกรรม

๓) พิจารณาถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมทั้งในด้านกระบวนการดำเนินงาน และในด้านผลของการดำเนินงาน

๔) พิจารณาคัดเลือกโครงการหรือกิจกรรม

ก. จากความจำเป็นเร่งด่วน

ข. ชีตความสามารถทางทรัพยากรการบริหาร

ค. ความเชื่อมโยงของกิจกรรมและระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเป็นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการปีแรกของแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

๑) จัดประชุมประชาคมท้องถิ่น เพื่อชี้แจงแนวทางการพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตตำบล รับทราบสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชน และข้อมูลการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง และกำหนดประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) คณะกรรมการสนับสนุนการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล รวบรวมประเด็นหลักการ พัฒนา ปัญหาและความต้องการนำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

๓) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนำร่างแผนพัฒนา สามปีที่ปรับปรุงแล้ว เสนอคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาและเสนอต่อผู้บริหาร ท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๗ การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

๑) คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และเสนอร่างแผนพัฒนาตำบล สามปีต่อผู้บริหารท้องถิ่น

๒) ผู้บริหารท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาตำบลสามปีเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

๓) เมื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาเห็นชอบแล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้

๔. ประโยชน์ของแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณา อย่างรอบคอบ ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและ ส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนด แนวทางการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ สาธารณะสูงสุด